

Prosjektplan for Kartlegging og Plan for Friluftslivets ferdselsårer

Innhold

1. Bakgrunn.....	2
2. Metode	2
3. Mål for arbeidet	2
4. Avgrensing av arbeidet	3
4.1. Tematisk	3
4.2. Geografisk	3
4.3. Organisatorisk forankring	4
5. Organisering av arbeidet.....	4
6. Økonomi.....	4
7. Medvirkning.....	4
8. Innplassering i kommunens planverk.....	5
9. Annet etterbruk	5
10. Framdriftsplan	6

1. Bakgrunn

Ålesund kommune har mange attraktive friluftsområder og ferdselsårer i hele kommunen, både bynært og i tettstedene. Områdene og ferdselsårene brukes aktivt av innbyggerne og tilreisende, og det er mye frivillig innsats som legges ned både i tilrettelegging og drift av ferdselsårene.

Deler av kommunens viktige friluftsområder er kartlagt og verdsatt og skal videre digitaliseres i kart i løpet av 2024. Av disse er 24 friluftsområder statlig sikret.

For å kunne tilrettelegge for et godt tilbud av ferdselsårer er det viktig at Ålesund kommune har oversikt og kunnskap om hvilke ferdselsårer som eksisterer lokalt, og hvilke former for tilrettelegging det vil være behov for. I dette arbeidet søkte kommunen i 2022 på midler til kartlegging av ferdselsårene og mottok 20.000 kr av Møre og Romsdal fylkeskommune. Det ble videre innvilget 50 000 kr i 2023 til kartlegging og plan for friluftslivets ferdselsårer frem mot 2025.

2. Metode

Det ble nedsatt en prosjektgruppe høsten 2022 som i løpet av 2023 utførte en kartlegging av kommunens hovedferdselsårer basert på 13 kriterier. Kriteriene bygger på [Veileder - Plan for friluftslivets ferdselsårer](#) og forskning på friluftslivsfeltet. Eksterne resurspersoner utover prosjektgruppen ble invitert inn ved behov.

Utvalgte kriterier

1. Tilgjengelige turruter i nærområdet, maks 500 m til startpunkt fra tettbebyggelse.
2. Sambruk av ulike brukergrupper (for eksempel rullestolturn, fottur, sykling, ski, ro- og padleleder)
3. De mest populære hovedtraséene, basert på besøkstall, her tas det hensyn til geografisk spredning og at

det er med minst en turrute i alle kommunedelene.

4. Skoler, barnehager og eldrecenter har en turvei/sti eller turrute de kan benytte i nærområdet.
5. Kanalisere ferdsel med hensyn til sårbart naturmangfold.
6. Ferdselsåren som en del av hverdagsaktiviteten (til butikken, arbeidssted, skole, barnehage og fritid).
7. Rundtur i naturlige omgivelser.
8. Ferdselsåren er skiltet/merket
9. Ferdselsåren er universelt utformet.
10. Verdisetting av friluftsområdemangfold (fugleliv, naturlyder, gammleskogen, frodig flora, yrende dyreliv, sjø, kulturminner, bade og fiskeplasser ol.).
11. Statlig sikret friområde (tilgang til midler ved tiltak, sterkere vern ol.)
12. Klart definert turutgangspunkt og turmål.
13. Infrastruktur, parkering og kollektiv transport, toalett, infoskilt (egnet for tilreisende).

Kriteriene følger en skala fra 1-3 etter trafikklysmodellen hvor 1 er rødt, 2 er oransje og 3 er grønt. Dette gir hver tur en samlet poengscore som kan benyttes i prioritering og forslag til tiltak i planen for ferdselsårene.

Eksisterende kartgrunnlag som blant annet Stikk UT!, Morotur, Strava og kommunens egne kartdata ble benyttet i kartleggingen.

3. Mål for arbeidet

Det overordnede målet for prosjektet er å identifisere, ivareta og utvikle friluftslivets ferdselsårer for å sikre et attraktivt tilbud til befolkningen med tanke på folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv.

Dette sammenfaller med Kommuneplanens samfunnsdel sine tre satsingsområder:

1. «Livskvalitet for innbyggerane»
2. «Bærekraftig miljø»

3. «Vekstkraftig samfunn».

Hovedmål fra kommuneplanens samfunnsdel med tilhørende strategier:

- «Ålesund kommune er eit aldersvennleg samfunn der den einskilde har ein meningsfull og helsefremmande kvardag, høg grad av sjølvstende og moglegheit for deltaking i samfunnet» (1).
- «Ålesund kommune er ein identitetsskapande, trygg og inkluderande plass å bu, der vi møter kvarandre med tillit, likeverd og respekt» (1).
 - Vi skal ha gode moglegheiter for å ferdast langs sjøkant og strandsona.
 - Vi skal legge for til rette turstier med universell tilkomme, og friluftsmoglegheiter for personar med funksjonsvariasjonar.
 - Vi skal legge til rette for friluftsliv og fysisk aktivitet der folk bur.
 - Vi skal skape gode arenaer for kvardagsaktivitet.
- «Ålesund tar vare på naturmangfaldet og utviklar gode rekreasjonsområder som er tilgjengelig for publikum» (2).
 - Vi skal forvalte naturareala våre på en føreseieleg og berekraftig måte.
 - Vi skal ta vare på og beholde grøne lunger i tettbebygde område som har til mål at folk i sitt eige nærmiljø finn plassar utan alt for mykje betong og asfalt rundt seg.
- Ålesundsregionen er ein verdskjent, attraktiv og berekraftig reiselivsdestinasjon (3).

Resultatmål:

- Kartlegging av nå-situasjon og eksisterende kartgrunnlag.
- De mest populære hovedtraseene, basert på besøkstall, her tas det hensyn til geografisk spredning og at det er med minst en turrute i alle kommunedelene.
- Alle skoler, barnehager og eldrecenter har en turvei/sti eller turrute de kan benytte i nærområdet.
- Lett tilgjengelige turruter i nærområdet, maks 500 m til startpunkt fra tettbebyggelse.
- Alle kommunedeler skal ha minimum 1 merkede og universelt utformet turløype.
- I kommunen er det 1-4 padleleder som er gradert i hht «Veileder for ro- og padlerturer».
- I kommunen er det 3 tilrettelagte skiløyper.
- Alle kartlagte turruter legges inn i Nasjonal base for tur- og friluftsruter.

4. Avgrensing av arbeidet

4.1. Tematisk

Plan for friluftslivets ferdselsårer skal omhandle merke og brukte fotturer i nærheten av boligområder, samt preparerte skiløyper, ro- og padleleder. Ferdselsårene som blir tatt med i planen skal være mye brukt eller av andre årsaker være godt kjent.

Høringen åpner for innspill til tiltak for de utvalgte ferdselsårene. Arbeidet skal skje i tråd med Miljødirektoratet sin veileder Plan for friluftslivets ferdselsårer.

4.2. Geografisk

Kartlegging av friluftslivets ferdselsårer skal ta for seg hele kommunen.

4.3. Organisatorisk forankring

Kommunalsjef for Samfunn, Sol Berntsen Slinning er prosjekteier. Ansvar for arbeidet legges til Virksomhet kultur og fritid som har ansvaret for den praktiske gjennomføringen sammen med forvaltningsavdelingen i Miljø og samferdsel og geodata.

5. Organisering av arbeidet

Arbeidet organiseres som et prosjekt med følgende organisering:

Styringsgruppe:

Sol Berntsen Slinning (kommunalsjef Samfunn)

Oskar Skulstad (Virksomhetsleder Kultur og fritid)

Jörgen Hellquist (avdelingsleder idrett og fysisk aktivitet)

Prosjektleder:

Lina Marie Brathaug Frantzen inntil 26.04.24 (rådgiver idrett og fysisk aktivitet)

Prosjektgruppe:

Jens Arne Gjørsvik (rådgiver idrett og fysisk aktivitet)

Elin-Grete Vatnehol (rådgiver natur, landbruk og områdeforvaltning)

Tor-Amund Røsberg (rådgiver natur, landbruk og områdeforvaltning)

Knut Helge Skare (avdelingsleder geodata)

Hilde Ellingsæter (prosjektleder, Sunnmøre Friluftsråd)

Eksempel på ressurspersoner/-grupper:

Sunnmøre Friluftsråd

Aktuelle råd og medvirkningsutvalg

Skoler og barnehager

Eldresenter/omsorgsboliger

Relevante lag- og foreninger innen idrett og friluftsliv

Grunneierlag

Ildsjeler/private ressurspersoner

6. Økonomi

Det er søkt og bevilget kr. 20.000, - fra Møre og Romsdal fylkeskommune til fase 1 «kartfesting av rutenettet». I tillegg ble det bevilget 50 000 kr til arbeidet med kartlegging og plan for friluftslivets ferdselsårer frem mot 2025. Med forbehold om årlige bevilgninger i statsbudsjettet kan det trolig søkes om kr 30.000, - til utarbeidelse av plan for friluftslivets ferdselsårer i 2024.

Kostnadene i prosjektet vil være knyttet til tidsbruk for administrasjonen, samt medvirkning og kommunikasjonsarbeid.

Prioriterte tiltak i plan for friluftslivets ferdselsårer bør ses i sammenheng med kommunens økonomiplan og årlige budsjettbehandling.

7. Medvirkning

Prosjektplanen skal vedtas i Hovedutvalget for kultur og oppvekst (HKO). HKO vedtar at de kartlagte turene legges ut på høring. Høringen skal deretter annonseres på kommunens nettsider, på sosiale medier og annonse i Sunnmørsposten og Bygdebladet. I annonseringen skal det være en kort forklaring av hva målet med arbeidet er og arbeidets gang. Høringen skal også sendes dirkete til sentrale ressurspersoner/ -grupper. Det skal oppfordres til å gi innspill og kommentarer som vil benyttes videre i kartleggingsarbeidet og tas inn igjen i arbeidet med selve planen.

Kommunedelsutvalga kan på vegne av sin kommunedel prioritere de utvalgte ferdselsårene de mener er de viktigste ut ifra måla som er satt for planen.

Høring skjer før endelig planforslag vedtas politisk i HKO.

8. Innplassering i kommunens planverk

Resultatene fra plan for friluftslivets ferdselsårer vil danne grunnlag for innarbeidelse av tiltak med prioriteringer i Kommunedelplan for *Idrett og fysisk aktivitet* og gi sin forankring der.

9. Annet etterbruk

Kartlegging og plan for friluftslivets ferdselsårer skal gi oversikt over stier og løyper som eksisterer, bidra til tilrettelegging av nærturer og kanalisere ferdsel med hensyn

til sårbart naturmangfold. Kartleggingen skal danne grunnlaget for utarbeiding av turkart og gi grunnlag for valg av hvilke ferdselsårer og friluftsområde som bør videreutvikles, eventuelt etableres. En plan for friluftslivets ferdselsårer blir bl.a. et krav ved ekstern finansiering av midler i statlig sikrede friområder. Fylkeskommunen vil i sine tildelinger prioritere kommuner som har en plan for ferdselsårene.

Videre vil arbeidet gi økt forutsetning for å nå overordnede mål i kommuneplanens samfunnsdel og benyttes som kunnskapsgrunnlag i rullering av kommuneplanens arealdel, samt nyttes i kommunen sin saksbehandling.

10. Framdriftsplan

Milepel	Tidspunkt	Ansvar	Oppgaver	Møter
Intern forankring av prosjektet	November 2022	Prosjektleder	Informasjonsmøte med ulike virksomheter, avklaring, organisering og ressursbruk.	Oppstartsmøte
Prosjektplan	Januar-mai 2023	Prosjektleder	Oppstart utarbeiding av prosjektplan.	Prosjektgruppa Styringsgruppa
Kartlegging av nåsituasjon internt og eksternt	August-desember 2023	Prosjektleder	Gjennomgang av eksisterende grunnlag, få oversikt. Utarbeiding av kriterier til bruk i utvelgelse av godt brukte/kjente ferdselsårer.	Prosjektgruppa Ressurspersoner
Vedtak prosjektplan og forslag til friluftslivets ferdselsårer til høring	15. mai. 2024	Prosjektleder	Ferdigstilling av forslag til prosjektplan Utarbeide politisk sak HKO.	Prosjektgruppa Styringsgruppa Politisk
Annonsering av høring	Mai	Prosjektleder	Informasjon på kommunens nettside, sosiale media og annonse i lokale aviser.	Prosjektgruppa
Høringsrunde og behandling av innspill	Juni-september 2024	Prosjektleder	Offentlig høringsrunde. Legges på kommunens side og sendes direkte til alle interessenter. Saksbehandling.	Prosjektgruppa
Prioritering av ferdselsårer og forslag til tiltak	Oktober 2024	Prosjektleder	Få fram forslag til endringer og kompletteringer.	Prosjektgruppa Styringsgruppa
Digitalisering av ferdselsårer og registrering av ferdselsårer i	Oktober-desember 2024	Prosjektleder Geodata	Registrere og innhente data.	Prosjektgruppa

kartverkets sentrale turrutedatabase				
Utarbeiding av plan med forslag til tiltak	Januar-februar 2025	Prosjektleder	Ferdigstilling av forslag til plan.	Prosjektgruppa Styringsgruppa
Vedtaksplan for friluftslivets ferdselsårer legges ut på høring	Mars- mai 2025	Prosjektleder	Plan med prioritering av tiltak følger sak ved høring av handlingsprogram for idrett og fysisk aktivitet.	Politisk
Behandle høringsinnspill	Mai- juni 2025		Saksbehandling.	Prosjektgruppa
Ferdigstille plan for friluftslivets ferdselsårer og vedtaksbehandling (HKO og K)	August-september 2025		Ferdigstilling av plan og utarbeide politisk sak.	Prosjektgruppa Styringsgruppa Politisk
Oppfølging av vedtak	September 2025		Oppfølging av tiltak.	Prosjektgruppa Styringsgruppa Politisk